

Anti-pest protocol

DE DRIEMASTER
P.C.BASISSCHOOL

Spinozalaan 175
2273 XG Voorburg
Tel.: 070 – 3869124
Email: info@driemastervoorburg.nl
Website: www.driemastervoorburg.nl

Inhoud

Inleiding	3
Wat is pesten?	3
Signalen bij pesten	4
Schoolbrede aanpak	4
Aanspreekpunt	5
Samenwerken met ouders	5
Handelen bij pestgedrag	6
Mediawijsheid en cyberpesten	7
Hulp/begeleiding	7
Adviezen aan ouders	8

Inleiding

Een goed pedagogisch klimaat is een voorwaarde voor ontwikkelen en leren en betekent een gevoel van veiligheid en respect voor iedereen om je heen. De Driemaster wil voor alle leerlingen die onze school bezoeken een veilige plek zijn. Eén van onze vijf kernwaarden is dan ook veiligheid. Met elkaar willen we ervoor zorgen dat de school een veilig omgeving is en dat we op een fijne manier met elkaar omgaan. Iedereen is welkom, maar niet elk gedrag is welkom. Pesten, buitensluiten en ander ongewenst gedrag ondermijnt het positieve klimaat. Wij handelen preventief op pestgedrag door veel aandacht te besteden aan de sociale vaardigheden en groepsvorming. Tevens werken wij aan een veilig pedagogisch klimaat door probleemgedrag direct bespreekbaar te maken en we leren de kinderen om hulp te vragen en voor zichzelf en elkaar te zorgen. We nemen pesten serieus en door hier direct tegen op te treden, laten we zien aan de kinderen dat pesten op school niet wordt getolereerd. In dit anti-pestprotocol beschrijven wij de verschillende stappen die we ondernemen om enerzijds pestgedrag te voorkomen en anderzijds, wanneer hier toch sprake van is, pestgedrag te laten stoppen. Pesten kent veel verschillende vormen en achtergronden. Dit maakt het dan ook moeilijk om alle afspraken en acties in een protocol te ondervangen. We zullen, net als in andere situaties, maatwerk bieden en per situatie bekijken wat er nodig is.

Wat is pesten?

Het verschil tussen plagen en pesten is soms moeilijk te zien, maar belangrijk om goed te bekijken. Iemand op het schoolplein een duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om pestgedrag. We spreken van plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gaat hierbij om een prikkelend spelletje vanuit een veilige sfeer, dat door geen van de kinderen als bedreigend en/of vervelend wordt ervaren. Er is bovendien sprake van een pedagogische waarde: door elkaar binnen een veilige sfeer uit te dagen, leren kinderen met conflicten om te gaan, een vaardigheid die ze in hun verdere leven goed van pas komt. De Wetgeving sociale veiligheid definieert pesten als een vorm van agressief gedrag, waarbij een persoon wordt aangevallen, vernederend en/of buitengesloten door één of meerdere individuen. Er is sprake van pesten wanneer:

- het intentioneel gebeurt;
- iemand herhaaldelijk en voor een lange tijd schade ondervindt aan het pestgedrag;
- er een machtsverschil is tussen de dader en het slachtoffer.

Signalen bij pesten

Pesten zal niet bij ieder kind en ieder incident direct herkend worden. Ook is het verschil tussen plagen en pesten soms moeilijk te zien. Het is daarom belangrijk steeds alert te zijn op de juiste signalen. Wanneer er gepest wordt, is er sprake van een duidelijke daderrol en een slachtofferrol. Hierbij wordt de veiligheid van de omgeving van het kind aangetast.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Roddelen
- Buitensluiten
- Beledigen
- Buiten school opwachten
- Bezittingen afpakken/kapot maken
- Slaan, schoppen, schelden, schreeuwen
- Cyberpesten: uit groepsapp's zetten of ongewenst toevoegen, filmpjes of foto's van elkaar maken/bewerken, online roddelen/schelden, account hacken

Signalen slachtoffer kunnen o.a. zijn:

- Bang om naar school te gaan
- Slechter presteren/concentreren dan normaal
- Lichamelijke klachten (bv. buikpijn), weinig eetlust, slecht slapen
- Gefrustreerde/boze indruk
- Kapotte kleding/blauwe plekken

Schoolbrede aanpak

Een veilige (leer)omgeving vraagt om meer dan een plan beschreven in een protocol. Het vraagt om een positief klimaat, binnen de school, op het plein en binnen de klassen. Door preventief te werk te gaan, hopen we pestgedrag te voorkomen. Dit doen we onder andere door structureel gedurende het hele schooljaar SOVA-lessen te geven in de klas, mee te doen aan themaweken, klassengesprekken te voeren en het aanbieden van Rots en Water lessen. Tevens wordt er dagelijks aandacht besteed aan een positief klimaat in de klassen, waarbij de leerkracht een belangrijke rol speelt:

- Aan het begin van een schooljaar wordt er veel tijd gestoken in het bespreken van de (omgangs)regels en afspraken, maar dienen regelmatig gedurende het jaar terug te komen.
- Leerlingen worden aangesproken op hun gedrag, ook wanneer dit buiten de eigen klas is.
- Leerkrachten laten zien serieus om te gaan met pestgedrag.
- Leerkrachten nemen de tijd om, wanneer hier aanleiding toe is, in gesprek te gaan met de groep.

Themaweken

Door deel te nemen aan de Week Tegen Pesten en de Week Van Respect staan we extra stil bij deze thema's. Gedurende deze weken worden er diverse werkvormen en/of activiteiten ingezet om deze onderwerpen in de klas te bespreken.

SOVA/gouden weken

Gedurende het schooljaar staat SOVA (sociale vaardigheden) twee keer per week op het programma in de klas. Deze momenten worden activiteiten/werkvormen, gericht op de ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden en groepsvorming, ingezet. Gedurende de eerste weken na de zomervakantie, ook wel de 'gouden weken' genoemd, wordt hier nog meer tijd voor vrijgemaakt. Tijdens deze periode kan de basis namelijk gelegd worden voor een fijne en veilige sfeer in de klas, iets wat wij van groot belang vinden.

Rots en Water

Alle kinderen van basisschool de Driemaster krijgen groepslessen Rots en Water, met als hoofddoel het bevorderen van een positieve ontwikkeling van sociale en emotionele competenties en het voorkomen en/of verminderen van problemen op het intrapersonlijke domein (hoe zien leerlingen zichzelf) en het interpersoonlijke domein (hoe gaan leerlingen met elkaar om).

Aanspreekpunt

Binnen onze school is er een anti-pestcoördinator, die samen met het team zorgt voor een veilige omgeving. Tevens kunnen kinderen hier terecht wanneer zij pestgedrag opmerken of zelf gepest worden, maar dit bijvoorbeeld in de klas niet bespreekbaar durven te maken.

Anti-pestcoördinator: Dana de Bruijn – ddebruijn@driemastervoorburg.nl

Samenwerking met ouders

Samenwerking met ouders is van cruciaal belang in het signaleren en aanpakken van pestgedrag, mede doordat pesten vaak buiten het zicht van de leerkracht plaatsvindt (bv. in de kleedkamer bij de gym, onderweg in de rij, op de gang, in de hoeken van het schoolplein, na schooltijd, via social media). Mocht u als ouder signalen herkennen en/of u zorgen maken om uw kind, neem dan vooral contact op met de leerkracht van uw kind of de anti-pestcoördinator (Dana de Bruijn).

Handelen bij pestgedrag

Een ieder draagt de verantwoording alle leerlingen op gewenst gedrag te wijzen. Wanneer pestgedrag gesignaleerd wordt, nemen wij dit uiterst serieus. Pestgedrag wordt gemeld bij de verantwoordelijke leerkracht. Afhankelijk van de ernst van de situatie, kunnen er verschillende stappen doorlopen worden en diverse maatregelen worden ingezet. Over het algemeen zullen de volgende stappen genomen worden:

1. Als er sprake is van incidenteel pestgedrag binnen de groep, volgt er een gesprek tussen de leerkracht en betrokken leerlingen. Tijdens dit gesprek worden beide kanten van het verhaal aangehoord en worden er duidelijke afspraken met elkaar gemaakt om het pestgedrag te stoppen. Dit gesprek staat niet op zichzelf, maar wordt regelmatig herhaald om controle te houden over het gedrag. De leerkracht maakt vervolgens de afweging of het nodig is om ouders op de hoogte te stellen. De situatie en gemaakte afspraken worden gerapporteerd in de leerlingdossiers in Esis.
2. Bij herhaaldelijk pestgedrag worden ouders op de hoogte gesteld. Dit wordt gerapporteerd in de leerlingdossiers in Esis. Als het pestgedrag zich nog voordoet, wordt stap 3 ingezet.
3. Nadat ouders op de hoogte zijn gesteld, maar het pestgedrag nog niet gestopt is, vindt er een gesprek op school plaats tussen ouders en leerkracht. Ook het kind kan in dit gesprek betrokken worden. Afhankelijk van de situatie wordt er besloten of het nodig is om directie te laten aansluiten. Gemaakte afspraken en mogelijke maatregelen worden gerapporteerd in het leerlingdossier in Esis.
4. Indien het gedrag niet verbetert, kan de leerling in het zorgoverleg besproken worden. Het kan raadzaam zijn externe hulp in te schakelen.
5. Als het gedrag van de pester, na het zorgvuldig uitvoeren van bovenstaande stappen, niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleemgedrag aan te pakken, kan de directie overgaan tot schorsing. Schorsing betekent dat de toegang tot de school voor een korte periode wordt ontzegd. De precieze procedure staat beschreven in het protocol: Kaderregeling Toelating, Schorsing en Verwijdering Primair Onderwijs Stichting Lucas Onderwijs.

Fysieke agressie

Wanneer er sprake is van fysieke agressie, worden de volgende stappen genomen:

1. De betreffende leerling wordt bij directie geplaatst om daar te werken. Leerkracht en directie overleggen voor hoe lang dit nodig is. Afhankelijk van de ernst van de situatie kunnen de volgende maatregelen worden genomen:
 - Leerkracht stelt ouders op de hoogte;
 - Directie stelt ouders op de hoogte;
 - Leerkracht en/of directie nodigen ouders uit voor een gesprek op school.
2. Wanneer de fysieke agressie herhaaldelijk plaatsvindt en er reeds een gesprek op school heeft plaatsgevonden, kan er besloten worden tot schorsing. Tevens kan schorsing volgen wanneer directie bepaalt dat er onmiddellijk moet worden opgetreden bij ernstig wangedrag en de veiligheid van een ander hierdoor in het geding is gekomen.

Mediawijsheid en cyberpesten

Extra alertheid vragen we voor het pesten op sociale media. Leerlingen in de basisschoolleeftijd maken hiermee voor het eerst kennis. Gedragsregels die passen bij deze vormen van communicatie moeten aangeleerd worden. De kinderen hebben hiervoor ouders en leerkrachten nodig die ze wegwijs maken en monitoren hoe het met ze gaat op internet. Kinderen moeten nog leren wat wel en niet mag, hoe ze veilig blijven op het internet en hoe ze hulp kunnen zoeken als ze een negatieve ervaring hebben. Op school wordt in de bovenbouwgroepen (groep 6 t/m 8) aandacht besteed aan mediawijsheid, onder andere door deel te nemen aan de Week van de Mediawijsheid, waarin gesproken wordt over veilig internetgedrag en omgangsregels op social media. Daarnaast wordt er gedurende het schooljaar, wanneer nodig, tijd ingeruimd om te reflecteren op (eigen) gedrag op deze media, om samen groepsafspraken te maken. Hierin is ook de begeleidende en controlerende rol van ouders hard nodig. Volwassenen hebben hierbij een voorbeeldfunctie. De regels die we de kinderen leren over gedrag en media gelden ook voor teamleden en ouders wanneer het betrokkenheid van onze leerlingen en/of medewerkers betreft.

Hulp/ondersteuning

Wanneer er gepest wordt, dient er zowel voor de dader als voor het slachtoffer hulp geboden te worden. Het kan namelijk voorkomen dat de pester net zo opgelucht is als het slachtoffer bij een duidelijke aanpak. Zo kan het zijn dat de grootste wens van de pester is om met zijn/haar klasgenoten een relatie op te bouwen, maar dat hij/zij *nog* niet over de juiste vaardigheden beschikt om een positieve relatie op te bouwen en te onderhouden. Natuurlijk dient ongewenst gedrag afgekeurd te worden, maar net zo goed is het van groot belang om hulp te bieden, om soortgelijk gedrag in de toekomst te voorkomen.

Hulp aan het gepeste kind

In gesprek gaan met het gepeste kind is van groot belang om ervoor te zorgen dat hij/zij zich weer veilig en fijn gaat voelen op school en ervaringen kan verwerken. Naast incidentele gesprekken kunnen ook vaste gesprekken worden gepland waarin het kind gevraagd wordt naar de vooruitgang. Het doel is zowel het signaleren van nieuwe problemen als het verwerken van de eerdere negatieve ervaringen.

Indien er meer hulp nodig lijkt te zijn kan er, in overleg tussen de anti-pestcoördinator en ouders, bekeken worden of de ondersteuning vanuit school voldoende is of er meer expertise nodig lijkt te zijn.

Hulp aan de pester

Naast consequenties voor het ongewenste gedrag, is het vooral belangrijk dat de pester gaat inzien wat zijn/haar gedrag bij een ander veroorzaakt. Het beste middel om pesten te stoppen voor de lange termijn is empathie vergroten bij de pester, maar hierbij is de juiste begeleiding nodig. Begeleiding is gericht op:

- Het herhalen en voorspelbaar maken van de gedragsregels (stappen bij ongewenst gedrag zijn helder en worden consequent bekrachtigd)
- Reflectiegesprekken, waarbij gevolgen van gedrag op de ander duidelijk worden
- Het onderzoeken van de oorzaak van het gedrag. Vaak ligt er een onderliggend probleem aan ten grondslag.

Adviezen aan ouders

- Blijf in gesprek met uw kind en de school
- Neem de verhalen van uw kind serieus en blijf emotioneel beschikbaar voor uw kind. Heftige emoties bij de ouder kunnen kinderen moeilijk vinden, waardoor de communicatie minder open verloopt.
- Bedenk dat beide partijen vaardigheden *nog* missen die ze nu aan het leren zijn. Geef de kinderen de kans om met de juiste ondersteuning dit te leren.